

Een overdosis Zeearend

Rob de Mooij

Ik bezocht het Lauwersmeergebied van 13 tot 17 april 2026. Een paar dagen vogelen in een gebied waar de natuur nog iets meer zichzelf kan zijn, hoe parkachtig en mensgemaakt het eigenlijk ook allemaal is natuurlijk. Ik kom er al jaren een paar dagen, soms in het najaar, maar nu weer eens in het voorjaar. Met het weer had ik geluk, soms zonnig en soms wat aangename schaduwwolken. Met bovendien een missie, of eigenlijk wel drie: ik vond het tijd voor een mooie Visarend, voor Reuzensterns, en voor een volle onderdompeling in wat ik voorjaarssoorten zou noemen. En bijzonder en vanzelfsprekend tegelijk (daar): Zeearenden.

Om met die Zeearenden te beginnen, ik was me er nog niet helemaal van bewust hoe vanzelfsprekend ze daar inmiddels zijn. Een paar jaren geleden zag ik er wel een paar gedurende wat dagen daar rondhangen. Maar deze keer zag ik meer Zeearenden dan ooit tevoren, en bijvoorbeeld meer dan Torenvalken of Buizerden.

Op dag 1: van de uitkijkpunt bij de Ezumakeeg zag ik kijkend naar links twee Zeearenden vliegen en kijkend naar rechts vier Zeearenden. Zes verschillende vogels! Tegelijk te zien.

Op dag 4: bij het Jaap Deensgat aangekomen keek ik een rondje lucht: ver weg vloog een Zeearend van me af. En toen keek ik een rondje dichterbij: daar vlogen en zaten zeven jonge Zeearenden. Hang-Zeearenden die een beetje aan het klooiën waren met elkaar, een paar zaten er op een dammetje in het water, en na verloop van tijd vlogen er een

paar weg naar links, en naar rechts, en viel de groep weer uit elkaar. Dat waren er dus zeker 8 in tien minuten.

En eerder die ochtend zat ik bij de Bantpolder om het aan de waddenkant hoogwater te zien worden en de bewegingen van de groepen steltlopers daar een beetje te volgen. Tijdens het scannen van de zand- en modderplaten voor me zag ik een Zeearend, die iets onbestemds uit elkaar stond te trekken. Kijk dacht ik, je ziet ze wel echt overal. En toen draaide ik nog wat verder door, en daar zaten er nog 4 op het wad. Ook hier weer vijf tegelijk. Wat me ook opviel waren de vele vogelaars met een kleine verrekijker en een grote telelens. Ik dacht te zien dat ze wat minder dan ikzelf gewend ben, ook de verre horizon steeds als afzoekgebied gebruiken. Ze kijken meer binnen hun camera-range, ze zoeken toch vooral mooi fotografeerbare vogels. Ze lijken bijvoorbeeld ook blij te zijn met de zoveelste Slobeend-man die daarvoor dichtbij genoeg komt. Terwijl ikzelf wat meer ben van "300 Slobeenden op de plas, en dooooo...". Veel Zeearenden zag ik dagelijks ver weg. Bij iedere stop en een rondje lucht afspeuren zag ik er wel een, soms ook meerdere, maar natuurlijk onfotografeerbaar ver weg. En ook de enige Blauwe Kiekendief van de week vond ik zo, hoog over. Maar, genoeg over de Zeearenden.

Visarenden? Zou moeten kunnen in deze tijd van het jaar en daar. En inderdaad, de eerste Visarend die ik zag was in de lucht aan het bakkeleien met (natuurlijk) een Zeearend. Nadat ik de Visarend een tijd gevolgd had bij zijn vlucht, dook er opeens een tweede Visarend op bij de eerste. Ook weer even rondjes vliegen om elkaar, daarna ging er een

door. De eerste Visarend, herkenbaar aan een wat verfromfaaide staart, zag ik later die dag weer, nu met een grote vis in zijn poten en een dag later 's middags nogmaals, jagend.

En dan Reuzensterns, ook een doel. Drie zaten er in de Ezumakeeg op een zonnige middag. Slapend, poetsend, rondjes vliegend, vissend, al met al erg mooi in beeld en op redelijke afstand. In Nederland kon ik ze nog niet mooier langdurig bekijken. Sommige fotografen ter plaatse hadden er dan weer wat weinig oog voor (te gewoon?) maar vertelden elkaar ondertussen van "50 Reuzensterns in de Workumerwaard" en andere verhalen. Voor mij waren de Reuzensterns wel een vinkje, waarvan ik zeker een uur heb zitten genieten.

Het derde - brede - doel was om vooral te genieten van teruggekeerde voorjaarsvogels. Met bos, open land, natte moerasjes, wadden, rommellandschapjes en dorpjes was er zeker genoeg omgevingsvariatie voor van alles en nog wat. Desondanks was dat een missie met wisselend succes. Een aantal "usual suspects" ben ik de hele week niet tegengekomen. Bijvoorbeeld: geen Nachtegaal, geen Grasmus, geen Braamsluiper, geen Kleine Karekiet en zelfs geen Heggenmus gezien of gehoord. Dat gezegd hebbende had ik verder eigenlijk niets te klagen. Overal zingende Rietzangers, Rietgorzen, Zwartkoppen, Fitissen, Tjiftjaffen, Cetti's zangers. Op veel plaatsen Witte en Gele Kwikstaarten, en op de dijk een mooie man Rouwkwikstaart. Minder algemeen maar lekker voorjaarsachtig: zingende Zwarte en Gekraagde Roodstaarten, Blauwborsten (eigenlijk erg weinig in vergelijking met vorig jaar), een snorrende Snor, Tapuiten. En natuurlijk vlogen op veel plaatsen Boerenzwaluwen, boven de Ezumakeeg een grote bel van zeker 100

Oeverzwaluwen, en bij Esonstad mijn eerste Huiszwaluwen van het voorjaar.

Ook heel leuk zijn alle steltlopers in vele soorten en maten. Een van de charmes van het gebied is het grote aantal Kemphanen dat er in deze tijd van het jaar zit. Veel mannen met veel kleurenkragen en het opvallende grootteverschil tussen toch allemaal Kemphanen is weer eens mooi te zien. Donker koperkleurige IJslandse Grutto's, elegante Steltkluten, en veel luidruchtige Kluten op veel plaatsen. In eenzelfde plasje zowel een Witgatje, Tureluurs als Bosruiters, als mooi vergelijkingsmateriaal. Groenpootruiters en zomerkleed Zwarte Ruiters rustig foeragerend in andere plasjes. Op weer een andere plek Kanoeten, Bonte Strandlopers en een Kleine Strandloper in hetzelfde beeld. En natuurlijk altijd ook de waddenkant, met deze keer duizenden Bonte Strandlopers, honderden langsvliegende Steenlopers en hele grote groepen Zilverplevieren, wat Bontbekplevieren en Kanoeten, Kluten, Wulpen, Rosse Grutto's.

Ik kan dus wel zeggen dat ik mijn gewenste voorjaarsvogeldouche in alle hevigheid heb gekregen. Bij gebrek aan plaatjes, want fotograferen doe ik niet, moet ik het laten bij dit verhaaltje voor u, herinneringen voor mijzelf. En voor de statistici onder ons: de teller van deze vijfdaagse kwam op 112 soorten, en anders dan wel eens anders heb ik ze vrijwel allemaal in deze dagen meer dan eens gezien en/of gehoord. Mooi hoor, en missie geslaagd.

*Foto's Jos Zonneveld - Zeearend vliegend Jaap Deensgat
Lauwersmeer 03-09-2025*

